

Mottagare
Regionstyrelsen

Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att godkänna informationen.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter
  - OWHC – regionalt möte för Nordamerika och Nordeuropa-sektionen, den 22-25 september 2025, Luxemburg
  - UBC XVIII UBC General Conference, den 4-7 november 2025, Slupsk / Dolina Charlotty, Polen
  - CPMR General Assembly, den 19-22 november 2025, Barcelona, Spanien
  - RDPC OECD, den 4-5 december 2025
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands
- Aktiviteter inom ramen för ordförandeskapet i CPMR
- Övrigt från de internationella nätverken

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Reserapporter Region Gotland

<i>Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)</i> Meit Fohlin, regionstyrelsens ordförande Louise Hoffman Borgö, världsarvsamordnare, enheten för strategisk planering, SBF
<i>Möte, datum, plats, eventuell länk</i> Regionalt möte för Nordeuropa och Nordamerika sektionen inom OWHC, 22-25 september 2025 i Luxemburg.
<i>Nätverk/ sammanhang</i> Organisation of World Heritage Cities OWHC
<i>Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)</i> Resan finansierades av SBF enhet för strategisk planering respektive RSF resebudget för Meit Fohlin. OWHC är ett prioriterat nätverk i den internationella strategin.
<i>Beskrivning</i> Från den 22 till 25 september 2025 deltog representanter från 21 städer i OWHC:s regionala konferens för Nordvästeuropa och Nordamerika i Luxemburg. I ett intensivt workshop-program, med fokus på ämnet ”Levande kulturarv: Att utforma städer med människan i centrum för framtiden” ("Living Heritage: Designing Human-Centred Cities for the Future), fick alla deltagare möjlighet att testa ett systematiskt och praktiskt tillvägagångssätt med ”design thinking”-tekniker. Testlaboratoriet behandlade specifika ämnen från Luxemburg och gav alla en djupgående insikt i staden och dess UNESCO-arv. Studiebesök och guidade turer, särskilt genom LUGA-trädgårdsutställningen, uppskattades mycket.

Vy över Clausen distriktet och delar av världsarvet. Luxemburg är byggt på en plåtå med raviner omkring som en befäst stad. Idag är staden ett ekonomiskt centrum för EU.

Foto Louise Hoffman Borgö

Konferensen erbjöd både tidiga mornar med löpningsturer ”Run for heritage” och yoga!

Med representanter från UNESCO i Paris och Luxemburgkommissionen för UNESCO, flera medlemmar av International Council on Monuments and Sites (ICOMOS), representanter från Luxemburgs universitet, LUGA, nationella kulturarvsinstitut, tjänstepersoner från Luxemburgs stad, Världsarvets site manager samt nationella och internationella politiska representanter, var konferensen viktig för en allmän förståelse om världsarv och att lära av varandra.

Detta möte bidrog till att stärka samarbetet mellan världsarvsstäder och öppnade upp nya perspektiv för att förena kulturarvsbaserad stadsplanering i kontexten av att förvalta ett världsarv och skapa en hållbar utveckling. Genom främjandet av en internationell dialog markerade konferensen ett viktigt steg mot att skapa tillfällen som är gynnsamma för experimenterande, och bekräftade kulturarvets roll i framtiden och syftar ytterst till förbättring av livskvaliteten i världsarvsstäder.

Måndagen den 22 september

Första dagen var ankomstdag och registrering i rådhuset eller ”Cercle Cité” vid Place d’Arme där konferensen skulle hållas. Sen avgick en guidad tur i världsarvet på olika språk. Kvällen avslutades med besök i världsarvcentret som ligger inrymt i stadsmuseet.

Bilder från promenad i regn i världsarvet, bild 2 världsarvsskylt, bild 3 guiden berättar att hertigen av Luxemburg

ska ersätta sin pappa under oktober månad som stadsöverhuvud. Foto Louise Hoffman Borgö

Tisdag den 23 september

På tisdagen började själv konferensen och vi hälsades välkomna av borgmästare Lydie Plofer med fler från staden Luxemburg och OWHC:s regionala sekretariat. Sen förklarades konferensens teman. "Levande kulturarv: Att utforma människocentrerade städer för framtiden". Idén med workshoparna var att arbeta utifrån tre tidsdimensioner för att åstadkomma förändring på kort sikt, medellång sikt och på lång sikt.

- Kort sikt: människocentrerad design - inlyssnade approach, delaktighet och samskapande.
- Medellång sikt: tillfälliga innovationslaboratorier- testa olika lösningar under en kortare period och utvärdera innan man permanentar.
- Lång sikt: kulturarv som bärare av framtiden - anpassning av planeringsverktyg, regelverk och förvaltningsplaner samt samarbetet mellan den offentliga och privata sektorn.

Eftermiddagen ägnades åt workshops i grupper efter språkområde. Meit och jag höll till i engelskspråkiga grupper men det fanns även franskspråkiga grupper. Den första övningen handlade om insatser på kort sikt. I Luxemburg har man under 2024 lanserade ett ambitiöst initiativ för medborgarengagemang för att lyssna på och samla lokala urbana prioriteringar för varje stadsdel. Med vägledning av konceptet "15-minutersstaden" är målet att förbättra livskvaliteten genom tillgängliga tjänster, gröna områden och offentliga platser. Den första fasen fokuserade på att lyssna på och mobilisera invånarna. Man gjorde en enkät (över 4 000 svar), 22 stadsdelsvandringar (ca 1 800 deltagare) och ett idélaboratorium (50 deltagare, 20 projekt, 42 kommunala experter). Mer än 3 500 medborgarförslag samlades in, analyserades och prioriterades tillsammans med stadens avdelningar för implementering på kort, medellång och lång sikt. I vår workshop fick vi göra liknande tankeövningar.

Kvällen avslutades med välkomstmiddag i rådhusets stora sal där vi välkomnades igen av de lokala representanterna.

Borgmästare Lydie Polfer och verksamhetsledare för Regensburgs sekretariat Wolfgang Dersch hälsar alla välkomna. Foto Regensburg

Välkomstmiddag i rådhusets stora sal med tal av lokala politiker. Foto Louise Hoffman Borgö

Onsdagen 24 september

Förmiddagen dag 2 fortsatte med fler workshopmoment och grupppresentationer. Metoden var utarbetad av konsulter och rätt komplicerad att genomföra på kort tid och med nya människor, på annat språk men vi kämpade på. Fallet vi utgick ifrån i övningarna handlade om Clausen, ett f.d. industriområde i dalen nedanför Gamla stan som hade en del utmaningar. Delar av ett gammalt bryggeri i stadsdelen har omvandlats till nöjeskvarter med barer och matställen. Detta stör lokalborna kvällstid som bor nära. En stor skola och en myndighet finns i området och det genomkorsas av en stor väg med mycket trafik. Slottet Mansfelt Clausen som legat intill området, men avskilt av floden, har lämnat ett bestående avtryck på Clausen-distriktet. Det byggdes av greve Pierre-Ernest de Mansfeld mellan 1563 och 1604 men efter Mansfelds död föll platsen i ruiner och genomgick många förändringar, vilket gjorde resterna av det prestigefyllda renässansslottet nästan osynliga för dem som inte är bekanta med historien. Här vill man nu återskapa slottsparken för att skapa rekreation och viss handel och matutbud. I workshopen försökte vi besvara frågor som ”hur ska alla behov knytas ihop och hur involverar man de som bor här men också skolan, näringsliv och arbetsplatser”?

Bilder från workshoparna med grupparbete och presentationer. Bild 2 Meit Fohlin presenterar. Foto Louise Hoffman Borgö

På eftermiddagen hade det regionala gruppen möte och där gick vi igenom årsredovisning och samtalade om framtida planerade insatser för vår region. Vi fick också en föreläsning av den europeiska investmentbanken EIB om deras möjligheter att stödja stadsutvecklingsprojekt och kultursatsningar. Detta var intressant tyckte vi!

Middagen dag två hölls i ett ålderdomshem! Det ligger insprängt i en del av världsarvet som varit ett fort och har fin utsikt. Maten lagades av hemmets restaurang och var mycket bra.

Ovan bild på ålderdomshemmet vi åt middag i. Se människorna i den stora glasrutan! Till höger, bild på det gamla fortet det låg insprängt i.

Foton Louise Hoffman Borgö

Torsdagen 25 september

Detta var hemresedag men det fanns möjlighet att delta i två utflykter för att se mer av Luxemburg och dess omgivningar. Louise reste hem tidigare men Meit deltog och fick fördjupa kunskaperna om Luxemburg med omnejd. På förmiddagen gick turen till tunnlar i själva fästningen "Bock Casemates" som huggits ut för att kunna ställa kanoner och försvara staden. Sen tog man hissen som går mellan Haut-Ville och Clausen samt besökte slottsruinområdet Mansfeld.

Efter lunch besökte gruppen delar av LUGA projektet. LUGA är en utomhusutställning i hela staden från den 7 maj till den 18 oktober 2025. Projektet bjuder in besökare att upptäcka staden genom en mängd natursköna stigar, med stunder av avkoppling bland livfulla trädgårdar, förtrollande jordbrukslandskap och ett överflöd av sociala utrymmen. Under sex månader är denna unika och till största delen kostnadsfria utställning som ett öppet laboratorium för idéer, interaktion och experimenterande. Besökarna bjöds in att bidra till gemensamma reflektioner över framtiden för våra städer. Mycket spännande projekt!

På konferensen bestämdes att nästa träff i gruppen ska ske i Visby i april. Så himla roligt!

Reflektioner från konferensen och vad vi tar med oss:

- Staden Luxemburg hade flera goda exempel att inspireras av så som deras aktiva dialog med alla stadsdelar, tillfällig utomhusutställning i alla grönområden och gratis kollektivtrafik.
- Möjligheter att låna pengar genom EIB var intressant och inget man skulle hittat själv.
- Unesco Paris presenterade sitt arbete med hur man bedömer påverkan av vindkraft på världsarv. Känns aktuellt i vårt arbete att titta närmare på den guiden.
- Överkomplicera inte gruppövningar på den här typen av konferenser. Man har fullt upp med språket och att förstå platsens förutsättningar.
- Den stora behållningen är att prata med varandra och lära sig om hur det är att leva på andra platser. Man får nya idéer men också perspektiv.
- Ju mer man deltar, desto mer ger det, då man lär känna många i nätverket och kan komma längre tillsammans på kort tid.

Gruppbild från konferensen. Foto Luxembourg stad

Gruppbild av ledningen för vårt regional kontor samt andra arrangörer i Regensburg; från vänster Wolfgang Dersch, sekretariatet i Regensburg, Matthias Ripp, sekretariatet i Regensburg, Mr. Mikhaël De Thyse, generalsekreterare OWHC, Shaaf Milani, staden Luxembourg, och Monika Goettler, sekretariatet i Regensburg. Foto Luxembourg stad

*Gruppbild från konferensen med representanter från arrangören staden
Luxemburg bl.a. borgmästare Lydie Polfer i mitten med Meit Fohlin.*

Foto Luxemburg stad

Fler bilder från världsarvcentret i Luxemburg;

Stor modell över världsarvet som helhet.

Foto Luxemburg stad

Skylt som visar att denna del av museet är ett världsarvcenter. Foto Louise Hoffman Borgö

Bildskärm med intervjuer med storhertiginnan av Luxemburg och politiska representanter.

Foto Louise Hoffman Borgö

Reserapport

<i>Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)</i> Thomas Karlström (S), regionråd Roland Engkvist, regionstyrelseförvaltningen
<i>Möte, datum, plats, eventuell länk</i> XVIII UBC General Conference, Slups, Polen den 4-7 november 2025
<i>Nätverk/sammanhang</i> Union of Baltic Cities
<i>Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)</i> 125 euro per deltagare plus resekostnader och logi
<i>Beskrivning</i> Arbetskommissionerna hade sina möten på förmiddagen den 4/11, men vi anlände för sent för att kunna ta del av dem. Den 5/11 Dagen inleddes med parallella seminarier. Vi valde att bevista "Pathways of transforming smaller harbours into inclusive Maritima Experience Points", ett pågående Interreg-finansierat projekt. Från Sverige deltar Kalmar och Hörte i Skåne. Ett genomgående tema var att gå från traditionella maritima näringar till en maritim upplevelsenod. I flera av hamnarna handlar det om ökad tillgänglighet med vägar, cykel- och vandringsleder med övernattningsmöjligheter, kanalutbyggnad, slusskapacitet, tillbyggnad av små broar. En fråga som kom upp i diskussionen var begreppet autenticitet och balans mellan fastboende och besökare. Riskerna omfattar bland annat evenemang versus autenticitet, tillgänglighet versus bevarande, bostäder versus lokalbefolkning. Så vad är autenticitet och är blir det "för mycket" så att gränsen passeras? En annan fråga vi diskuterade var de traditionella näringarna som försvinner och ersätts av nya, där de nya bidrar med aktiviteter i hamnen som tilldrar sig intresse för besökare och även från boende. Exempelvis försvinner det kustnära fisket i många småhamnar men det blir andra maritima aktiviteter

såsom vindkraftsparker som behöver underhåll och driftspersonal som transporterar sig med båt, kustbevakningen och fiskodlingar.

Även återanvändning av material och konst bidrar till hamnarna som maritima upplevelsenoder.

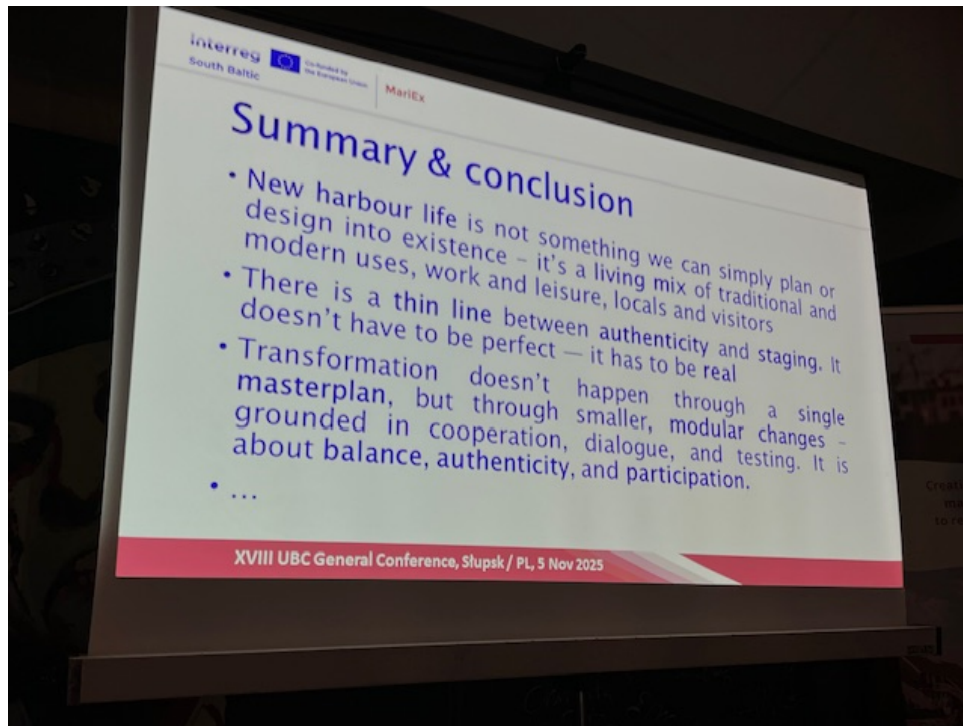

Bild. *Sammanfattning av projektinsikter*

Plenum – diskussion om UBC 30 år, städer och prioriteringar

Mantas Jurgatis, ordförande i UBC, betonade vikten av stöd till regioner längs gränsen mot Ryssland och Belarus.

Magdalena Adamowicz, ledamot i Europaparlamentet (EPP), underströk att partnerskap, inte centralisering, är det som EU legitimitet.

Gdansk ordförande, Aleksandra Dulkiewicz, knöt an till hotet från Ryssland och menade att UBC därför är ännu viktigare nu än under 90-talet.

Gustav Lindström, generaldirektör för Östersjörådet (Council of the Baltic Sea States) sammanfattade städernas utmaningar med att de dels måste hantera sina ständiga utmaningar och utmaningen med störningar (till följd av klimatet och geopolitiken). Därtill betonade han komplexiteten med att gå mot mer smarta städer.

Themis Christophidou, generaldirektör DG Regio, medverkade med ett videoinspelat meddelande i vilket han slog fast att Europa kommer bara nå framgång om Europas städer är framgångsrika. Ett ramverk från EU för att

understödja städerna är den nya agendan för städer som kommer publiceras i december 2025.

Här menade André Sobczak, generalsekreterare för Eurocities, att de har läst utkastet till EU:s nya Agenda för städer, och att de är i stort sett nöjda men att de ser risker med att det slutliga förslaget kommer bli mer utvattnat än förslaget i sin nuvarande form.

Bild. *Traditionsenligt bjöds det på underhållning som inledning, indonesisk dans.*

Plenum – diskussion om EU:s långtidsbudget 2028-2034 och städernas roll

”Central governments do not know what is happening on the ground, we need to fight for what is happening on the ground” inledde Kieran McCarthy, borgarråd i Cork, Irland, diskussionen med.

Claire Roumet, från Energy cities, menade att hela förslaget från EU-kommissionen handlar om att kommissionen måste vara superflexibel med att använda budgeten som en effekt av erfarenheterna från pandemin. Claire Roumet underströk även att vi behöver bli bättre på att tala om territoriell sammanhållning och inte enbart städer.

”We need to proceed into a real territorial approach, not one aspect of it but many”

6/11 Generalförsamling UBC och framtidsdiskussion

UBC:s ordförande inledde i sitt tal med en uppmaning till alla medlemmar: ”Hjälp mig att göra det som jag kan göra och att avstå från att göra sådant som jag inte kan påverka”.

Han valdes till ordförande 2019 och blev omvald på mötet. Även Malin Lauber (S) Växjö blev omvald till vice ordförande, liksom Elina Rantanen från Åbo och Piort Grzelak från Gdansk. De 4 utgör presidiet.

Diskussionen handlade om att tillhandahålla nya plattformar för samarbete, stärka banden med ukrainska städer, och fokus på hur vi samarbetar tillsammans: engagemang hos nuvarande medlemmar och attrahera fler medlemmar, nå gruppen unga (det var ganska många unga representanter på plats), och bygga allianser med andra nätverk och aktörer för ökat genomslag (här är tydligen Eurocities betraktad som en systerorganisation).

UBC:s vision för 2030 är att det lokala ledarskapet är med och leder Europa.

En reflektion från dagarna på UBC:s årsmöte är att policydiskussionerna kring EU-frågor tar mer plats i programmet i jämförelse med tidigare årsmöten.

Thomas Karlström tillsammans med UBC:s ordförande, Matas Jurgatis, borgmästare i Kaunas, Litauen.

<i>Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)</i> Filip Reinhag (S) Katrina Asarfwe (S) Johan Malmros (C) Roland Engkvist, regionstyrelseförvaltningen
<i>Möte, datum, plats, eventuell länk</i> CPMR 53rd General Assembly meeting, den 19-22 november 2025
<i>Nätverk/ sammanhang</i> Conference of Peripheral Maritime Regions
<i>Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)</i> Ingen konferensavgift, egen kostnad för resa och logi
<i>Beskrivning</i> Årets GA inleddes med ett besök i Barcelonas hamn. Omfattande investeringar pågår i elektrifiering och kapacitet för kryssningar. Barcelona är tillsammans med bland andra Civitavecchia i Italien Medelhavets största kryssningshamnar. Inledning Filip Reinhag , President, hälsade alla välkomna. Han slog an tonen kring de frågor som skulle återkomma hos flertalet talare under de följande dagarna: EU:s långtidsbudget, konkurrenskraft, säkerhet och resiliens som är ömsesidigt förstärkande, klimatet.

Bild. Filip Reinbag inledningstal.

Salvador Illa, President of the Generalitat de Catalunya, inledde med att påminna om två historiska milstolpar: 50 år sedan diktatorn Francos död och 30 år sedan Medelhavsarbetet inleddes i Barcelona, se Union for the Mediterranean Member States - UfM.

Centrala frågor för medborgare och Europa lyftes fram:

- Tillgång till boende
- Migration som berikar samhället
- Klimatfrågor
- Autonomi och säkerhet
- Behovet av politiskt ledarskap och mod
- Europas enhet i mångfald

Han nämnde även utmaningar som Ukraina-konflikten, det teknologiska gapet gentemot Kina och USA, samt vikten av hållbart fiske—socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Konstantinos Koukas, vicepresident för Kongressen för lokala och regionala myndigheter vid Europarådet och rapportör för det nya demokratiska pakt för Europa, lyfte i sitt tal fram:

- **Civilsamhällets deltagande** och dess roll i samhällsplanering.

- **Möjligheter att mäta** demokratisk delaktighet och utveckling.
- **Vad som är värt att mäta** för att stärka demokratin i Europa.

CPMR:s Activity Report godkändes enhälligt och utan kommenterar från salen.

Verksamhetsplanen och dess kärnområden och huvudsakliga inriktningar presenterades av CPMR:s vicepresidenter.

1. Energi

Artur Manuel Leal De Lima, Azoreerna

- Clean Industrial Deal: Övervakning av prisvärdhet i EU:s regioner.
- Right to stay: Fokus på förnybar energi och kopplingen mellan dekarbonisering och industriell utveckling.
- Stärka regionernas roll som drivkrafter för genomförandet av den gröna given.

2. Transport och tillgänglighet

George Alexakis, Kreta

- Militär mobilitet: Stora anslag i MFF – investeringar måste även gynna lokala samhällen.
- Hamnstrategin 2026: Samarbete med SEARica för att lyfta hamnarnas betydelse för regionerna.
- Elektrifiering, energitillgång, ETS-systemet och alternativa bränslen.

3. Maritima frågor

Henna Hovi, Kymenlaakso

- Framtidens fiske: Större utrymme för sociala frågor.
- Ocean Act, den blå dimensionen i S3, den kommande kuststrategin och den blå alliansen.
- European Maritime Days och andra centrala initiativ.

4. Grannskapspolitik

Jaume Duch, Katalonien

- Öppna för nya partners: Ukraina, Moldavien och Georgien – bidrar till stabilitet och sammanhållning.
- Ny pakt för Medelhavet: Strategiskt fönster med transnationella nätverk.

- Barcelonaprocessen: Ett nytt steg för att förena norra och södra Medelhavet.
- Regionernas roll: Aktiva i arbetet för att stabilisera Europa genom regionalt samarbete.

5. Klimat

Adrian Zittelli, Murcia

- Policyutformning: Säkerställa att inga regioner lämnas utanför i omställningen och att alla kan ta del av omställningens möjligheter.

6. Sammanhållningspolitik

Silvia Burzagli, Toscana

- Debatt med CPMR:s medlemmar: Fokus på kommissionens förslag och dess effekter för regionerna.
- Regionernas centrala roll: Arbetet har varit intensivt under flera månader.
- Samarbete med medlemsstater: Påverka utformningen och föreslå omskrivningar av förslaget.
- **Budgetoro:** Risk att budgeten inte räcker – lansering av en plattform för att utforma förslag på ändringar tillsammans med medlemmar och medlemsstater.

Därefter följde en session kring förberedelser av godkännande av Final Declaration och även ett extrainsatt årsmöte för att godkänna stadgeändringar. Medlemmarna godkände under General Assembly slutdeklarationen, där de understryker vikten av territoriell sammanhållning som drivkraft för regional utveckling och varaktig fred på hela kontinenten – grundvalar som måste skyddas när Europa står inför växande geopolitiska och socioekonomiska påfrestningar.

Bild. President Filip Reinbag med bland andra vice presidenterna Silvia Burzagli, Henna Hovi, Maria Antoinette Maupertuis, Adrian Zittelli, Jaume Duch, Artur Manuel Leal De Lima, Georges Alexakis, CPMR:s generalsekreterare Davide Strangis.

THEMATIC SESSION – FOCUS ON TERRITORIAL COMPETITIVENESS & PREPAREDNESS

Under den här sessionen diskuterade medlemmarna hur man kan stärka Europa genom att ge regionerna större inflytande och bygga upp konkurrenskraft och beredskap från grunden. Ordförande **Jaume Duch Guillot** inledde med att lyfta fram de oöverträffade utmaningar som Europa står inför, från ekonomiska påfrestningar och geopolitiska spänningar till krig och klimatrelaterade naturkatastrofer, och ställde den centrala frågan om hur EU kan stärka sig själv mitt i dessa påfrestningar.

Hugo Sobral (biträdande generaldirektör, GD REGIO) underströk att konkurrenskraft och beredskap är viktiga prioriteringar som stöds av sammanhållningspolitiken.

CPMR:s vice ordförande för klimatfrågor, **Marcos Ortuño Soto** (Murcia), omformulerade klimatanpassning som en möjlighet till förnyelse och långsiktig resiliens.

CPMR:s vice ordförande för energi, **Artur Manuel Leal De Lima** (Azorerna), menade att klimatkrisen är ett faktum samtidigt som det råder en social krisbetonade att Europa inte kan blomstra om perifera regioner endast

behandlas som anpassningsområden, och påpekade deras strategiska betydelse.

Tanja Joona (Lappland) betonade utbildning och livslångt lärande som sätt att integrera beredskap i vardagen. Tanja underströk att sammanhållningspolitiken är ett långsiktigt investeringsprogram för alla regioner. Beredskap är något vi gör i vårt dagliga liv. I norra Finland är folk inte rädda trots närheten till Ryssland. Beredskap är en praktisk och nära fråga, inte något som händer på hög nivå.

George Alexakis (Kreta) påminde deltagarna om att beredskap i slutändan handlar om att säkra fred och välbefinnande i alla regioner. Sessionen speglade en gemensam övertygelse om att ett starkt Europa har sina rötter i starka, motståndskraftiga regioner.

Från salen kom det också inspel i debatten:

- Gränser finns inte längre på samma sätt som tidigare. Därför är det viktigt med starka regioner.
- Det finns hot inifrån. Därför viktigt att stå upp för demokratin regionalt och på EU-nivå.
- Gränsregioner är under press och riskerar demografisk utflyttning. Därför behövs det ett ramverk som möjliggör för människor att stanna kvar.

Bild. *Katrina Ansarfve och Johan Malmros i kongressalen.*

THEMATIC SESSION – FOCUS ON EU BUDGET 2028-34 & CPMR CORE POLICIES

Under denna session diskuterade CPMR:s medlemmar den framtida EU-budgeten, samtidigt som diskussionerna intensifieras inom EU:s institutioner.

Särskilt inbjuden var **Piotr Żuber**, som representerade det polska ordförandeskapet. Han konstaterade helt frankt att det saknas vilja i ministerrådet att förändra förslaget till långtidsbudget. Medlemsländerna kommer behöva bygga kapacitet för att övervaka progression innan de kan rekvirera medel från kommissionen. Det är väldigt svårt att ändra regionernas roll i förslaget, var hans bedömning. Han menade att förslaget är sektoriellt och att det saknas territoriella dimensioner.

En annan särskilt inbjuden gäst var **Jean Marc GUERLIN**, ledamot av Europaparlamentet. Han sa att förhandlingarna drar igång snart, Europaparlamentet förbereder sig. I december tar de fram ett utkastsförslag och sedan tar de fram sitt slutliga förslag i maj. Den så kallade trilogien, där ministerrådet, parlamentet och kommissionen går in i förhandlingar, börjar under kvartal 1 2026.

En tredje särskilt inbjuden var **Jan Olbrycht**, rådgivare till kommissionär Piotr Serafin, inledde med att säga att det här budgetförslaget är en krigsbudget. Kriget pågår i vår närhet och då är det naturligt att det sker en centralisering. Det är i Rådet som striden kommer stå om hur stor budgeten ska vara. Här menade Olbrycht att till de frugala länderna kan vi numera räkna även Frankrike och Tyskland. Så vad kommer att skäras ned på? Forskning, jordbrukspolitiken sedan sammanhållningspolitiken. Vad gäller möjligheten att påverka: ”it is necessary to amend, not redraft”. Var mycket konkret och precis i förslag till tillägg.

Marie-Antoinette Maupertuis (Korsika) varnade för att regioner och territorier har försvunnit i det nuvarande förslaget.

Silvia Burzagli (Toscana) betonade behovet av att återställa förtroendet för regionernas förmåga att omvandla Europas utmaningar till konkreta lösningar för medborgarna.

Med avgörande förhandlingar på gång och viktiga val inför antagandet av den fleråriga budgetramen för 2027 kommer ett starkt engagemang på alla nivåer att vara avgörande för att försvara regionernas roll och skydda medborgarnas intressen.

THEMATIC SESSION – FOCUS ON EU OCEAN PACT ROADMAP & THE COMMON FISHERIES POLICY

Medlemmarna i CPMR hade tillfälle att med generaldirektören för GD MARE, Charlina Vitcheva, Europaparlamentarikern Christophe Clergeau

(ordförande för SEArica Intergroup), CPMR:s vice ordförande för maritima frågor, Henna Hovi, och Marta Villaverde Acuña, regionalminister för maritima frågor, Xunta de Galicia, under ledning av CPMR:s direktör för maritima frågor och klimat, Giuseppe Sciacca, diskutera framtiden för havsförvaltning och fiskeripolitik.

Regionerna efterlyste en ambitiös europeisk havslagstiftning som bygger på stark styrning och samarbete på flera nivåer, en förnyad gemensam fiskeripolitik som kan hantera klimat-, energi- och demografiska påfrestningar samtidigt som den balanserar miljömässiga, ekonomiska och sociala behov, samt en blå ekonomi som fullt ut stöder hamnar, maritima industrier och kustsamhällen. Paneldeltagarna betonade också vikten av delad styrning, från den framtida havsnämnden till mobilisering av regional expertis. En aktuell och viktig diskussion i ett läge där Europa definierar ramen för sina långsiktiga maritima ambitioner.

Charlina Vitcheva tackade för alla bidrag som kommissionen har fått genom åren från CPMR: "Vi är beroende av er". Hon presenterade de byggstenar som EU Ocean Pact består av, däribland havens hälsa och blå ekonomi.

Kommentarer från salen handlade om:

- Behov av att förnya fiskeflottan
- Fiskarna fångar nu högre volym per landning

General Assembly avslutades med en genomgång av organisationens interna frågor däribland ekonomin. CPMR:s 1:e vice ordförande, Mariëtte van Leeuwen, tydliggjorde läget. CPMR är i ett bättre läge nu än i inledningen av 2025, men vi lider av lägre intäkter.

Region Gotland

<p><i>Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)</i></p> <p>Från regionstyrelsen: Meit Fohlin, Andreas Unger, Johan Malmros, Filip Reinhag</p> <p>Från regionstyrelseförvaltningen: Stefan Persson, Anna Stolarska, Erik Bäckström, Roland Engkvist</p>
<p><i>Möte, datum, plats, eventuell länk</i></p> <p>OECD RDPC den 4-5 december 2025</p>
<p><i>Nätverk/ sammanhang</i></p> <p>OECD Rural Development Policy Committee</p>
<p><i>Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)</i></p> <p>Ingen kostnad för evenemanget, del av projektet</p> <p>Egen kostnad för resa och logi</p>
<p><i>Beskrivning</i></p> <p>Den 4 december ägnades åt kommittémötet där slutrapporten för projektet “Improving the Quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economies of Croatia, Greece, and Sweden” var uppe för diskussion.</p> <p>Bild. Deltagare från Grekland, Kroatien och Sverige och OECD.</p>

OECD:s projektledare, Stefano Barbieri, visade en presentation om huvudresultaten av studien (se bilaga).

Finansiären, SG REFORM, påtalade i sitt inlägg pågående processer på EU-nivån som gynnar öar: EU Ocean Pact och den kommande strategin för öar och kustregioner.

SG Reform värdesatte även det faktum att det var första gången som de finansierar ett projekt med 3 länder. Och de kommer att följa hur stödmottagarna kommer att använda sig av resultaten.

Kroatien har fått insikter om att de har behov av att samordna ytterligare mellan sina regioner, fortsätta fokusera på att förbättra data och att uppdatera sin databas.

Grekland har genom projektet fått draghjälp i att ta ytterligare steg i sin politik för öar, bland annat med insularitetskostnader, nya instrument att övervaka kostnader och en verktygslåda för cost of doing business på öar. Grekland har även inrättat en ny kommitté för öar som en effekt av projektet.

Sverige underströk vikten av projektets lärande. Avlägsna platser är vi vana vid, men att vatten kan ha en sådan betydelse är en insikt som växt fram genom projektet. Även vikten av data framstår som en viktig insikt genom projektet. Öckerö tryckte på att deltagandet i projektet har medfört att man nu har gått från place brand till place based development. Gotland tryckte på att projektet öppnat samarbeten internationellt och inte minst i Sverige i nya konstellationer och att Gotland tänker fortsätta driva frågan tillsammans med andra.

Ett antal länder tog till orda där kanske kommentarerna från Frankrike och Island var de mest välkomnande. Regionkommitténs representant väckte frågan om vikten av att gå från kompensatoriska åtgärder till investeringar i möjligheter. Det är en fråga som inte är obekant för oss.

I samma session fanns det även en studie över gränsregioner i Finland. En sammanfattande bild är att samtliga gränsregioner har drabbats demografiskt och ekonomiskt av att gränsen mot Ryssland nu är stängd. De allra nordligaste regionerna har klarat sig bättre än de sydligare. Det finns även nya möjligheter i de här regionerna inom gruvnäring, clean tech, cybersäkerhet och försvar. Utmaningen ligger i att kunna kombinera civilt och militärt bruk (dual use) och finansiering inte minst EU-finansiering. SG Reform som var finansiär av även den här studien påtalade i sin kommentar vikten av initiativet med Pact for EU Eastern Border Regions. Och de underströk även vikten av erfarenhetsutbyte mellan gränsregioner. Kommentaren från Finlands delegat var att efter insikten om att vi inte var beredda, så handlar mycket nu om att återupprätta förtroende och säkerställa att unga människor i de här regionerna känner att det finns en framtid där. Finland välkomnade rekommendationerna men menade även det finns en

utmaning: finansieringen. Givet de finländska statsfinanserna så medför det restriktioner på vad som går att åstadkomma.

Dagen avslutades med ett projektmöte där OECD presenterade leveranserna och de deltagande länderna hade möjlighet att berätta och diskutera. SG Reform noterade även hur deltagarna kommer använda resultaten. I Sverige har idén om ö-säkring och data varit tongivande. Därför kommer vi att översätta toolkit island proofing till svenska och testa det i något sammanhang. Vi börjar med de två deltagande kommunerna Öckerö och Gotland.

Kommande steg är att följa implementeringen. Det ska även bli ett officiellt evenemang när slutrapporten lanseras. Det är möjligt att anmäla intresse av att vara värd för ett sådant evenemang.

Följande dag handlade om Labour market and skills, Rural Innovation, och Multi Level Governance (se bifogade presentationer). I samtalet om flernivåsamverkan så var det klargörande att få ta del av att Sverige är ganska bra på det i en internationell kontext. Med några undantag: mekanismer för samordning horisontellt och vertikalt. Det tål att begrunda vad det faktiskt betyder. Det kanske kan vara vår teknokratiska tradition och strävan efter effektivitet som gör att vi inte riktigt prioriterat att utveckla formella mekanismer eller funktioner för att facilitera samverkan, utan det har blivit mer fokus på dialog.

Den svenska gruppen hade ett eget pass där vi diskuterade vad vi uppfattat och vad vi tänkte om det. Här följer en kort sammanfattning av några idéer som kom upp:

Det saknas strukturer för djup samverkan mellan stat och regioner. Kontrakt, särskilt "mjuka", kan öka förståelse och samarbete. Idag når kunskap sällan fram, och befintliga forum saknar uppföljning.

Insularitet (ö-frågor) och regionala territorier behöver diskuteras mer, men det saknas naturliga kanaler. Tillväxtverket och LST (länsstyrelser) skulle kunna ges ett tydligare uppdrag för samordning av nationella myndigheter och i LST:s fall som regionernas röst mot staten. Staten möter sällan kommunerna, vilket försvårar helhetsperspektiv.

AI och framtiden ställer utmaningar för små och medelstora företag, särskilt inom turism. Vi måste arbeta med små företag och använda befintliga verktyg för ö-säkring redan nu. Effektivitet kräver bättre nationell-regional organisation.

Inkomna inbjudningar

DG MARE och CPMR bilateralt möte, 21-23 januari 2026, Bryssel, Belgien

Ett möte inom ramen för CPMR-ordförandeskapet. Mötet syftar till bilaterala överläggningar mellan DG MARE och CPMR avseende framtiden för den blå dimensionen inom smart specialisering. EU Ocean Pact, Maritime Industrial Valleys och blå ekonomi. Från DG MARE deltar Delilah Alkhudhairi.

CPMR Transport working group, den 11-12 februari 2026, Örebro, Sverige

Det är Nordsjökommissionen och Östersjökommissionen i CPMR som gemensamt bjuder in till ett evenemang för att stärka synergierna och samarbetet de två kommissionerna emellan.

CPMR Political Bureau den 19-20 februari 2026, Nicosia, Cypern

CPMR Political Bureau är CPMR:s styrelse. Mötet leds av CPMR-ordförande. Sakkunnig bistår regionrådet i sin ordföranderoll och deltar i mötet. Den sakkunnigas deltagande är knutet till att bistå ordförande.

Regionkommittén plenarmöte, den 4-5 mars 2026, Bryssel Belgien

En inbjudan inom ramen för CPMR-ordförandeskapet att delta i en debatt om sammanhållningspolitik och budget. Tema och tidsanpassningen är relevanta men regionrådet har andra åtagande som äger prioritet.

CPMR Island Commissson årsmöte, den 28-29 april 2026, Sardinien, Italien

Ö-kommissionen är en av två geografiska kommissioner i CPMR som Region Gotland är aktiv medlem i. Årsmötet är kommissionens tillfälle att fatta handlingsplan och följa upp sin verksamhet. Det motiverar deltagande av förtroendevald från Region Gotland. Då CPMR:s ordförande är inbjuden som talare, motiverar även det ett deltagande. Förvaltningen bistår med sakkunnig.

CPMR BSC årsmöte, den 20-21 maj 2026, Östergötland, Sverige

Östersjökommissionen är en av två geografiska kommissioner som Gotland är medlem i. Årsmötet är kommissionens tillfälle att fatta handlingsplan och följa upp sin verksamhet. Det motiverar deltagande av förtroendevald från Region Gotland. Då CPMR:s ordförande är inbjuden som talare, motiverar även det ett deltagande. Förvaltningen bistår med sakkunnig.

Black Sea Economic Cooperation summit, den 27-28 maj 2026, Patras, Grekland

En inbjudan ställd till CPMR:s ordförande. Det är vice president Zaimis för CPMR Balcan and Black Sea Commission som bjuder in. Tema och medverkande är relevanta för att motivera deltagande, men CPMR-ordförande har andra åtagande som regionråd som äger prioritet.

Aktiviteter inom ramen för ordförandeskapet i CPMR

Under perioden augusti 2025 till den 20 oktober finns följande aktiviteter att rapportera:

- CPMR-ordförande deltog i BSSSC Day of Cities and Regions, den 28 oktober 2025, Sopot, Polen
- CPMR-ordförande deltog i EUSBSR Annual Forum den 29-30 oktober 2025, Sopot Polen
- CPMR General Assembly, den 19-22 november 2025, Barcelona, Spanien
- CPMR-ordförande deltog i ett REGI-möte i Europaparlamentet den 3 december 2025, Bryssel Belgien
- CPMR-ordförande deltog i CPMR Vision work den 16-17 december 2025, Bryssel Belgien

Övrigt

UBC bjuder in till utbildning i SUMP – Sustainable Urban Mobility Planning

Utbildningsprogram om hållbara urbana mobilitetsplaner (SUMPs) – en kostnadsfri onlineutbildning i fem moduler som syftar till att förse städer och mobilitetsproffs med kunskap och verktyg för att utveckla, övervaka och genomföra effektiva SUMPs.

Utbildningen i inledningen av 2026 och fortsätter under våren 2026.

Utbildningen finansieras av Interreg Östersjöprogrammet.

Sista dag att ansöka är den 30 januari.

HANSAN – inbjudan till orgelfestival 2026 i Stargard

Det som startade i Visby 2025 fortsätter i Hansedagen i Stargard 2026 – orgelfestivalen. Inbjudan är utsänd till medlemsstäderna. På Gotland har domkyrkoorganisten Peter Alriksson en samordnande roll.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-12-15

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör